

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Usuris, & interesse, Pars II. de Cambiis, Pars III. de Censibus, Pars IV. de Societatibus Officiorum

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXIII. Romana fideicommissi de Alicornis. De valida vel invalida extinctione census facta cum hærede gravato in præjudicium vocatorum ad fideicommissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74112)

ROMANA
FIDEICOMMISSI
DE ALICORNIS
PRO
CORNELIA ALICORNA
CUM
JOANNE ANTONIO RUSCA:

Casus decus per Rotam pro Cornelia.

De valida vel invalida extinctione census facta cum hærede gravato in præjudicium vocatorum ad fideicommissum.

S V M M A R I V M.

- 1 **C**asus controversa.
- 2 Censu extingui potest cum hærede gravato seu possessore fideicommissi, sed declaratur.
- 3 Licet fructus usurarii extenuent sortem ipso jure, quando tamen id limitetur favore tertii.
- 4 De alio casu indebitæ extinctionis census non servata forma præscripta in instrumento ob interesse tertii.

D I S C. XXIII.

ARIAE habitæ fuerunt inter istas partes controversæ, tam super purificatione fideicommissi, quam super detractionibus, præsertim vero super extinctione cujusdam census, quam Rusca fideicommissarius prætendebat per debitorem Cornelie auctorem malè factam esse cum Enea hærede gravato, suamque præensionem auctor fundabat in decisionibus editis in Romana fructuum census 22. Junii 1646. coram Cerro confirmata 30. Maii 1653. coram eodem, ubi contra Monasterium S. Petri ad Vincula debitorem consimilis census ad istud fideicommissum pertinentis, deciditur pro auctore tanquam fideicommissario super invalida extinctione facta cum eodem Enea, ob non servatam formam in instrumento censuali præscriptam restituendi sortem non liberam, sed vinculatam in monte Pietatis, non solvendam nisi ad effectum investendi ad commodum fideicommissi.

Quamvis enim recepta propositio sit, censum validè extingui posse cum hærede gravato, neque debitorem censuarium teneri esse sollicitum de investimento, vel dissipatione pecuniæ restitutæ, cum sufficiat actum esse gestum cum legitimo possessore, sibi que imputet fideicommissi ordinator, cur minus fidelem administrationem suæ hæreditatis deputaverit ex deductis per Cenc. quæst. 109. num. 58. cum sequen. Et alios, de quibus in eisdem decisionibus, Et in Romana Censu 15. Junii 1654. coram Bichio; Camerinen. dotis Ecclesia 9. Maii 1653. Melio, & in aliis, nam est propositio ubique recepta.

Attamen id fallit, quando in ipso instrumento adjecta est lex, juxta quam restitui debeat pretium pro Card. de Luca De censib. par. III.

extinctione, tunc enim si eadem lege præta debitor pecuniam liberè creditori restituit, ad iteratam solutionem tenetur, atque hoc jure vivitur, ita etiam ipsa naturali ratione docent, cum aliàs gravatorum dispositionibus consuli non posset, neque possent præcarari cautela investimentorum pretii in venditionibus, ut in proposito multiplicorum habetur in Romana fructuum sub tit. de regalibus diso. 23.

Idque adeò verum, quod etiam si fructus tanquam indebitè soluti de jure venirent imputandi in sortem, illamque ipso jure extenuarent, nihilominus si fors vinculara est ad favorem alicujus tertii, vel ratione fideicommissi, vel ratione evictionis ut supra, tunc dicta imputatio non intrat, sed jus remanet ei, qui indebitè solvit repetendi ab eo, cui solutum est, firmo remanente debito sortis pro jure tertii ut in Romana Salviani 20. Martii 19. Junii 1651. coram Veroff. quarum secunda est 175. num. 7. par. 11. recent.

Scribens pro Cornelia rea conventa, non negabam præmissorum veritatem; quoties factum assisteret, quia nempe in instrumento census tale vinculum adjectum esset, sed difficultas tollebat ex facto, quoniam instrumentum censuale hujusmodi legem adjectam non habebat ideoque non ex eo, quod Rota ad favorem ejusdem fideicommissi in consimili censu ita judicasset, sequebatur ita in omnibus aliis censibus ad idem fideicommissum spectantibus judicandum esse, dum id non provenit à regula generali juris, sed à natura pactorum & facti circumstantiis.

Dicta verò conclusio de invalida extinctione census non servata forma adjecta pro cautela & indemnitate tertii, canonizata etiam fuit me scribente pro hæredibus Marchionis Francisci Ursini in Romana census. Martii 1669. coram Buorlemont: quoniam cum pro dote Mattis dicti Francisci Neapolioni ejus patri constituta esset dos scutorum 5. m. in pecunia sub pacto & vinculo investimenti; atque ex his data essent ad censum scuta 3. m. illis de Marthæis cum dicto pacto ut in casu redemptionis fors deponi deberet in S. Monte Pietatis vinculara ad effectum investendi pro cautela dotis, dictoque pacto neglecto fors eidem Neapolioni restituta esset liberè, Hinc assumpta disputatione, an constaret de valida extinctione, responsum fuit negativè ut supra, & merito, quia ob interesse tertii non poterat dicta forma sperni, cum aliàs investimentorum cautela omninò inanes, ac fatuæ remanerent.

Et licet scribentes pro debitoribus insisterent in propositionibus generalibus, quod rectè solvitur proprio creditori, atque sit distractus cum eo cum quo est contractus, neglectis etiam cautelis, & vinculis quæ per creditorem remitti potuerunt, Attamen id rectè procedit in præjudicium ipsius creditoris, qui potest ejus juribus & cautelis renunciare, ac habentium causam ab eo, in quibus terminis procedunt dictæ propositiones, ac autoritates quas desuper habemus, non autem in præjudicium tertii pro cujus cautela & indemnitate hujusmodi pacta, & vincula adjiciuntur, atque hæc videtur certa veritas.

* * *

* *